

ЗАБРАНА ВРШЕЊА ПОЗИВА, ДЕЛАТНОСТИ ИЛИ ДУЖНОСТИ У КАЗНЕНОМ ПРАВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Прегледни научни рад

DOI: 10.5937/zurbezkrim2001035D	COBISS.RS-ID 130284545	УДК 343.37(497.11):[343.222:347.19]
---------------------------------	------------------------	-------------------------------------

Дарко Димовски¹
Правни факултет, Универзитет у Нишу

Иван Милић
Правни факултет, Универзитет у Новом Саду

Апстракт: Као основно начело, „право на рад” гарантује се Уставом Републике Србије. Даља разрада овог људског права врши се, пре свега, Законом о раду, али и осталим законима који предвиђају услове за заснивање, вршење и престанак радног односа. У раду ће бити указано на могућност ограничавања бављења одређеним позивом, делатношћу или пословима како физичком тако и правном лицу, али и предузетнику, које наступа услед изрицања казних санкција.

Аутори у раду указују на мере безбедности и заштитне мере у казненом праву Републике Србије којима се забрањује бављење одређеним делатностима. Један од циљева јесте указивање на последице изречених мера које неретко могу бити строже од саме казне.

Кључне реч: *забрана, кривично дело, прекршај, привредни преступи, делатности.*

УВОД

За поједине извршиоце одређених казних дела, предвиђене су одређене мере безбедности, односно, заштитне мере којима се забрањује вршење одређених позива, делатности или дужности. Овим мерама не забрањује се право на рад, већ се само на један законит начин ограничава да се такви извршиоци казних дела, у будућности, на одређено време, баве одређеним позивом, одређеним делатностима или одређеним дужностима. С обзиром на то да у Републици Србији постоје три врсте казних дела, кривична дела, прекршаји и привредни преступи, њиховим учиниоцима може се изрећи мера (безбедности или заштитна мера) која се састоји у забрани вршења одређених делатности.

¹ Аутор за кореспонденцију: др Дарко Димовски, ванредни професор на Правном факултету Универзитета у Нишу. Имејл: darko.dimovski@yahoo.com

У нашем казненом праву, предвиђена је мера безбедности забране вршења позива, делатности или дужности, која се под условима прописаним Кривичним закоником може изрећи учиниоцима кривичних дела. Забрана обављања одређених регистрованих делатности или послова је мера безбедности која се може изрећи правним лицима на основу Закона о одговорности правних лица за кривична дела. Закон о прекршајима предвиђа заштитне мере којима се забрањује физичким, правним и одговорним лицима да обављају одређене делатности. На крају, привредно преступно право, као део казног права Републике Србије, предвиђа заштитне мере којима се правном лицу забрањује да обавља одређене привредне делатности, као и одговорном лицу да обавља одређене дужности. Наслов рада гласи као и сам назив мере која је прописана Кривичним закоником, иако у осталим казним законима постоје разлике у вези са самим називом мере.

МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ КОЈА ЈЕ ПРОПИСАНА КРИВИЧНИМ ЗАКОНИКОМ

Кривичним закоником² прописује се укупно једанаест мера безбедности,³ а једна од њих је и „Забрана вршења позива, делатности и дужности”. Суд може учиниоцу кривичног дела забранити вршење одређеног позива, одређене делатности или свих или неких дужности везаних за располагање, коришћење, управљање или руковање туђом имовином или за чување те имовине, ако се оправдано може сматрати да би његово будуће вршење такве делатности било опасно.⁴ Да би се изрекла ова мера безбедности, потребно је да суд у судском поступку утврди да је *ојасно* да учинилац и даље обавља одређен позив (...). Изрицање мере је увек факултативно, а што зависи од процене суда. Опасност од поновног почињања је конститутивна претпоставка примене свих безбедносних мера (Вулетић, 2017:35). Дакле, потребна је једна процена учиниоца кривичног дела. Сматрамо да се процена мора вршити објективно и субјективно.⁵ Наиме, процена опасности треба да се изврши спрам дела које је учињено, али и путем испитивања личности учиниоца кривичног дела.

2 Кривични законик, *Службени гласник РС*, бр. 85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 (у даљем тексту и КЗ).

3 То су следеће мере: 1) Обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи; 2) Обавезно психијатријско лечење на слободи; 3) Обавезно лечење наркомана; 4) Обавезно лечење алкохоличара; 5) Забрана вршења позива, делатности и дужности; 6) Забрана управљања моторним возилом; 7) Одузимање предмета; 8) Протеривање странца из земље; 9) Јавно објављивање пресуде; 10) Забрана приближавања и комуникације са оштећеним; 11) Забрана присуствовања одређеним спортским приредбама.

4 Чл. 85 ст. 1 КЗ (у даљем тексту: позив).

5 Из судске праксе: Припаднику полиције који је проглашен кривим за кривично дело злоупотребе службеног положаја оправдано је изрећи меру безбедности забране вршења позива службеног лица, с обзиром на то да је тај позив злоупотребио ради извршења кривичног дела. (*Пресуда Врховног суда Србије Кж. 1297/03 од 24. априла 2004. и пресуда Окружног суда у*

Овом мером, учиниоцу се не забрањује право на рад, већ се мера односи само на одређен позив (...), тако да је суд у обавези да у судској пресуди прецизира шта се учиниоцу кривичног дела забрањује.⁶ Никоме се не може до краја живота забранити да се бави одређеним позивом, тако и ова заштитна мера која је изречена у кривичном поступку може да траје само одређено време. Суд одређује трајање мере које не може бити краће од једне нити дуже од десет година, рачунајући од дана правноснажности одлуке, с тим да се време проведено у затвору, односно, у здравственој установи у којој је извршена мера безбедности не урачунава у време трајања ове мере.⁷

МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ КОЈА ЈЕ ПРОПИСАНА ЗАКОНОМ О ОДГОВОРНОСТИ ПРАВНИХ ЛИЦА ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА

Године 2008. донет је Закон о одговорности правних лица за кривична дела⁸ те се од тада у Републици Србији уводи кривична одговорност и за правна лица (Игњатовић, 2010). Законом о одговорности правних лица за кривична дела уређују се услови одговорности правних лица за кривична дела, кривичне санкције које се могу изрећи правним лицима и правила поступка у којем се одлучује о одговорности правних лица, изрицању кривичних санкција, доношењу одлуке о рехабилитацији, престанку мере безбедности или правне последице осуде и извршењу судских одлука.⁹ У вези са

Београду К. 405/02 од 28. новембра 2002. године) - Билтен Окружној суда у Београду, бр. 64/2005. Извор: <http://www.propisionline.com/Practice/Decision/22855> (20. 5. 2018.)

6 Из судске праксе: У свакој судској одлуци којом се изриче мера безбедности забране вршења позива, делатности и дужности, мора се конкретизовати који позив и која самостална делатност је обухваћена забраном. Образложење: У осуђујућем делу изреке првостепене пресуде окривљеној П. С. се, на основу члана 85 Кривичног законика, изриче мера забране вршења позива, делатности и дужности, на период од три године, а да се, како у изреци првостепене пресуде, а тако ни у образложењу не наводи, имајући у виду одредбе члана 85 став 1. Кривичног законика да се наведеном мером може забранити вршење одређеног позива, одређене делатности и одређене дужности. Анализирајући цитирану изреку првостепене пресуде, из исте се не види, дакле, у односу на вршење позива које професионалне делатности се ограничава окривљена или у односу на делатност, дакле, вршење којих стручних услуга – занатских и других се односи мера, јер у свакој судској одлуци којом се изриче наведена мера безбедности мора се конкретизовати по ком позиву и која самостална делатност је обухваћена забраном, а што првостепена пресуда не садржи, из којих разлога је изрека првостепене пресуде неразумљива, нити су у разлозима првостепене пресуде дати разлози у односу на изрицање наведене мере, на који начин учињене битне повреде поступка из члана 368 став 1. тачка 11. Законика о кривичном поступку. (*Решење Апелационој суда у Новом Саду* посл. бр. Кж. И 2420/11 од 8. 12. 2011. којом је укинућа пресуда Вишеј суда у Новом Саду посл. бр. К. 572/10 од 24. 3. 2011. године) - Билтен Вишеј суда у Новом Саду, број 3/2012, Инштермех, Београд, аутор сенјенце: Светлана Томић Јокић, судија Вишеј суда у Новом Саду. Извор: <http://www.propisionline.com/Practice/Decision/37472> (20.5.2018.)

7 Чл. 85 ст. 2 КЗ.

8 Закон о одговорности правних лица за кривична дела, *Службени гласник РС*, бр. 97/2008.

9 Вид. чл. 1 Закона о одговорности правних лица за кривична дела.

предметом нашег интересовања, овим Законом се прописују мере безбедности, укупно три мере,¹⁰ а једна од мера јесте и забрана обављања одређених регистрованих делатности или послова. У погледу услова за изрицање ове мере, законодавац је остао недоречен. С тим у вези, само се прописује да суд може одговорном правном лицу забранити да обавља одређене регистроване делатности или послове у вези са којим је кривично дело учињено. Мера се може изрећи у трајању од једне до три године од дана правноснажности пресуде.¹¹ Видимо да је и по овом Закону изрицање мере факултативно.

ЗАШТИТНЕ МЕРЕ КОЈЕ СЕ ПРОПИСУЈУ ЗАКОНОМ О ПРЕКРШАЈИМА

Прекршаји се сматрају најблажим казним делима, код којих је друштвена опасност најмања па су, с тим у вези, за њих прописане и најблаже санкције (Милић, 2017). Основни закон којим се уређује област прекршајног права је Закон о прекршајима.¹² Субјект прекршајне одговорности могу бити физичко лице, предузетник, правно лице и одговорно лице у правном лицу. Република Србија, територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе и њихови органи не могу бити одговорни за прекршај, али законом може бити прописано да за прекршај одговара одговорно лице у државном органу, органу територијалне аутономије или органу јединице локалне самоуправе.¹³ Законом о прекршајима се као врста прекршајних санкција прописују и заштитне мере.¹⁴ Заштитне мере су, заправо, пандан и мерама безбедности које се прописују Кривичним закоником и Законом о одговорности правних лица за кривична дела. С обзиром на то да постоји више субјеката прекршајне одговорности, постоје и више заштитних мера које се изричу појединим учиниоцима прекршаја, а које се односе на забрану обављања одређене делатности. Иако се прекршаји могу прописивати законом или уредбом, односно, одлуком скупштине аутономне покрајине, скупштине општине, скупштине града и скупштине града Београда, заштитна мера може се прописати само законом и уредбом.

10 То су следеће мере: 1) Забрана обављања одређених регистрованих делатности или послова; 2) Одузимање предмета; 3) Јавно објављивање пресуде. Чл. 23 Закона о одговорности правних лица за кривична дела.

11 Чл. 24 Закона о одговорности правних лица за кривична дела.

12 Закон о прекршајима, *Службени гласник РС, бр. 65/2013, 13/2016, 98/2016 (Одлука Уставног суда)*. (у даљем тексту и ЗП).

13 Чл. 18 ЗП.

14 То су следеће заштитне мере: 1) Одузимање предмета; 2) Забрана вршења одређених делатности; 3) Забрана правном лицу да врши одређене делатности; 4) Забрана одговорном лицу да врши одређене послове; 5) Забрана управљања моторним возилом; 6) Обавезно лечење зависника од алкохола и психоактивних супстанци; 7) Обавезно психијатријско лечење; 8) Забрана приступа оштећеном, објектима или месту извршења прекршаја; 9) Забрана присуствовања одређеним спортским приредбама; 10) Јавно објављивање пресуде; 11) Удаљење странца са територије Републике Србије; 12) Одузимање животиња и забрана држања животиња. Чл. 52 ЗП.

Забрана вршења одређених делатности

Када је реч о заштитној мери забране вршења одређених делатности, ради се о мери која се, пре свега, изриче предузетницима (Делић & Бајовић, 2018: 95).¹⁵ Забрана вршења одређених делатности састоји се у привременој забрани учиниоцу прекршаја да врши одређену привредну или другу делатност за коју се издаје дозвола надлежног органа или која се уписује у одговарајући регистар.¹⁶ Дакле, забрана се увек односи на одређену привредну или другу делатност, а не на све делатности, тако да је прекршајни суд дужан да у својој одлуци наведе на које се делатности забрана односи. Ова заштитна мера се не може изрећи на основу Закона о прекршајима, већ се може изрећи само ако је прописом којим је прописан и конкретан прекршај (законом или уредбом) предвиђена могућност изрицања ове мере. Међутим, услови за изрицање мере могу, али и не морају бити прописани конкретним прописом, с обзиром на то да се Законом о прекршајима прописују услови за изрицање ове мере. Законом о прекршајима се прописује: ако прописом којим се одређује прекршај нису посебно предвиђени услови за изрицање заштитне мере, мера се може изрећи ако учинилац прекршаја делатност злоупотреби за извршење прекршаја или ако се оправдано може очекивати да би даље вршење те делатности било опасно по живот или здравље људи или друге законом заштићене интересе.¹⁷ На основу овог става Закона, може да се закључи следеће. Прво, да би се изрекла ова мера, потребно је да је учинилац обављао одређену делатност, то значи да се мера не може изрећи неком ко није обављао делатност у време извршења прекршаја. Друго, да би се изрекла мера, потребно је да се оствари један од два алтернативно прописана услова: 1) да је учинилац делатност злоупотребио или 2) да се оправдано може очекивати да би даље вршење те делатности било опасно по живот или здравље људи или друге законом заштићене интересе. Утврдити у прекршајном поступку да постоји други алтернативни услов није нимало једноставно, јер је за то потребно време, којег у прекршајном поступку, чини се, и нема. Сматрамо да је потребно да се процена од даље опасности врши објективно-субјективно. То значи да процена треба да зависи од учињеног прекршаја, али и од личности учиниоца. Забрана вршења одређене делатности може се изрећи у трајању од шест месеци до три године, рачунајући од дана извршности пресуде.¹⁸ Време проведено на издржавању казне затвора не урачунава се у трајање изречене мере.¹⁹

15 Из судске праксе: Заштитна мера забране обављања делатности која се изриче предузетнику због учињеног прекршаја при формирању цена одређених производа противно пропису, може се остварити и забраном промета тих производа, а не забраном обављања целокупне делатности трговинске радње. (*Правно схватање Одељења за управне спорове Врховног суда Србије од 16. 5. 1994. године*) - *Билтен судске праксе Врховног суда Србије, бр. 4/2008, Иншпермех, Београд*. Извор: <http://www.propisionline.com/Practice/Decision/7709> (20.5.2018.)

16 Чл. 55 ст. 1 Закона о прекршајима.

17 Чл. 55 ст. 2 Закона о прекршајима.

18 Чл. 55 ст. 3 Закона о прекршајима.

19 Чл. 55 ст. 4 Закона о прекршајима.

Забрана правном лицу да врши одређене делатности

Сам назив заштитне мере „Забрана правном лицу да врши одређену делатност” говори о томе да се мера може изрећи само правном лицу. Ова мера се састоји у забрани производње одређених производа или вршења одређених послова у области промета робе, финансија и услуга или у забрани вршења других одређених послова.²⁰ Дакле, и овде је реч о мери где се забрана односи само на одређену делатност. Мера не може да се изрекне на основу Закона о прекршајима, већ само ако је конкретним прописом, оним којим је прописан прекршај, предвиђена могућност изрицања. Међутим, Законом о прекршајима се предвиђају услови за изрицање ове мере, ако они нису прописани у посебном пропису. Према ЗП-у: ако прописом којим се одређује прекршај нису посебно предвиђени услови за изрицање заштитне мере, мера се може изрећи ако би даље вршење одређене делатности било опасно по живот или здравље људи, штетно за привредно или финансијско пословање других правних лица или за привреду у целини.²¹ Забрана правном лицу да врши одређену делатност може се изрећи у трајању од шест месеци до три године, рачунајући од дана извршности пресуде.²²

Забрана одговорном лицу да врши одређене послове

Још једна мера која се прописује Законом о прекршајима односи се на забрану вршења одређених послова и може се изрећи само одговорном лицу. Према ЗП-у, разликујемо две категорије одговорних лица, и то: 1. одговорно лице коме су у правном лицу поверени одређени послови који се односе на управљање, пословање или процес рада 2. одговорно лице које у државном органу, органу територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе врши одређене дужности. Забрана одговорном лицу да врши одређене послове састоји се у забрани учиниоцу прекршаја да врши послове које је вршио у време извршења прекршаја или руководећу дужност у привредном или финансијском пословању или одређену врсту послова, или све или неке дужности везане за располагање, коришћење, управљање или руковање повереном имовином.²³ И ова мере се може изрећи само ако је таква могућност предвиђена прописом којим је прописан прекршај, с тим да се законом о прекршајима предвиђају услови за изрицање мере. Ако прописом којим се одређује прекршај није другачије одређено, забрана одговорном лицу да врши одређене послове изриче се кад одговорно лице *злоупотреби дужности* ради извршења прекршаја.²⁴ На основу оваквог решења законодавца, може се доћи до тога да се мера може изрећи само уколико је одговорно

20 Чл. 56 ст. 1 Закона о прекршајима.

21 Чл. 56 ст. 2 Закона о прекршајима.

22 Чл. 56 ст. 3 Закона о прекршајима.

23 Чл. 57 ст. 1 Закона о прекршајима.

24 Чл. 57 ст. 2 Закона о прекршајима.

лице учинило прекршај са умишљајем.²⁵ Забрана одговорном лицу да врши одређене послове може се изрећи у трајању од шест месеци до три године, рачунајући од дана извршности пресуде.²⁶ Време provedено на издржавању казне затвора не урачунава се у трајање изречене мере.²⁷

ЗАШТИТНЕ МЕРЕ КОЈЕ СЕ ПРОПИСУЈУ ЗАКОНОМ О ПРИВРЕДНИМ ПРЕСТУПИМА

Закон о привредним преступима²⁸ донет је давне 1977. године и садржи велике мањкавости (Ђоровић & Милић, 2016; Милић, 2018). Овим Законом прописују се и четири заштитне мере. Заштитне мере су, заправо, пандани мерама безбедности које се прописују Кривичним закоником, Законом о одговорности правних лица за кривична дела, као и заштитним мерама које су прописане Законом о прекршајима.²⁹ Субјекти одговорности за привредне преступе могу бити правно лице и одговорно лице у правном лицу, а посебним прописом може се предвидети да за одређени привредни преступ одговара одговорно лице у органу друштвено-политичке заједнице, другом државном органу или месној заједници.³⁰ У вези са субјектима одговорности, разликују се и заштитне мере које се односе на забрану обављања одређене

25 Суд у прекршајном поступку дужан је утврдити кривицу учиниоца прекршаја, што у појединим случајевима изостаје. Из судске праксе: Пошто је физичко лице одговорно за прекршај ако га је учинило са умишљајем или из нехата, суд је дужан да, уколико окривљеног оглашава кривим за прекршај, у пресуди да разлоге за његову кривицу. Из образложења: Одредбом члана 222 Закона о прекршајима уређена је садржина писмено израђене пресуде, а у ставу 4. наведеног члана прописано је да ће се у образложењу пресуде укратко изнети садржина захтева за покретање прекршајног поступка, утврђено чињенично стање уз навођење доказа на основу којих су поједине чињенице доказане, прописи на којима се заснива пресуда и разлози за сваку тачку пресуде. Одредбом члана 17 став 2. Закона о прекршајима прописано је да је физичко лице одговорно за прекршај ако је у време извршења прекршаја било урачуњљиво и прекршај извршило са умишљајем или из нехата, док је одредбом члана 19 став 1. истог закона прописано да је крив учинилац који је у време када је учинио прекршаје поступао са умишљајем или из нехата. Побијаном пресудом окривљени је оглашен кривим да је у стицају учинио прекршај из члана 69 став 1. тачка 8. у вези са ставом 2. Закона о безбедности и здрављу на раду и прекршај из члана 69 став 1. тачка 28. у вези са ставом 2. Закона о безбедности и здрављу на раду. Виши прекршајни суд налази да је прекршајни суд учинио битну повреду одредаба прекршајног поступка из члана 234 став 1. тачка 15. Закона о прекршајима, јер одлука уопште нема разлога у погледу кривице окривљеног. (*Пресуда Вишег прекршајног суда у Београду, Одељење у Новом Саду, III-302, Прж. број 6292/13 од 25. 4. 2013*). Извор: [http://www.propisionline.com/Practice/Decision/45644\(20. 5. 2018.\)](http://www.propisionline.com/Practice/Decision/45644(20. 5. 2018.))

26 Чл. 57 ст. 3 Закона о прекршајима.

27 Чл. 57 ст. 4 Закона о прекршајима.

28 *Закон о привредним преступима, Службени лист СФРЈ, бр. 4/77, 36/77, 14/85, 74/87, 57/89, 3/90, Службени лист СРЈ, бр. 27/92, 24/94, 28/96, 64/2001, Службени гласник РС бр. 101/2005* (у даљем тексту и ЗПП).

29 За привредне преступе могу се изрећи следеће заштитне мере: 1) Јавно објављивање пресуде; 2) Одузимање предмета; 3) Забрана правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу; 4) Забрана одговорном лицу да врши одређене дужности.

30 Вид. чл. 6 ЗПП.

делатности.³¹ Важно је истаћи да се заштитне мере забрана бављења одређеним делатностима могу изрећи на основу Закона о привредним преступима, за разлику од мера које су прописане Законом о прекршајима, које се могу изрећи само ако су прописане законом или уредбом. Заштитне мере могу се изрећи само ако је учиниоцу изречена казна, ако Законом о привредним преступима није друкчије одређено.³²

Забрана правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу

Законом о привредним преступима се прописује у чему се састоји мера, који су услови за њено изрицање и трајање мере. Заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу састоји се у забрани производње одређених производа или у забрани вршења одређених послова промета робе и услуга или других привредних послова. У пресуди којом се изриче та мера наводи се привредна делатност чије се вршење забрањује правном лицу.³³ Ако прописом којим се одређује привредни преступ нису посебно прописани услови за изрицање мере, мера се може изрећи правном лицу ако би даље бављење одређеном привредном делатношћу било опасно по живот или здравље људи или штетно за привредно или финансијско пословање других организација удруженог рада или других правних лица или за привреду или би штетило угледу *Социјалистичке Федеративне Републике Југославије или организацији удруженог рада* у иностранству при вршењу послова спољнотрговинског промета, или ако је правно лице за последње две године кажњено због истог или сличног привредног преступа.³⁴ Ова мера може се изрећи за време од шест месеци до десет година, рачунајући од дана правноснажности пресуде.³⁵

За разлику од прекршаја, видимо да ова мера може да траје веома дуго, чак десет година. На овај начин се по трајању изједначава са мером безбедности забрана вршења позива, делатности и дужности која је прописана

31 Из судске праксе: Заштитне мере морају бити тачно одређене у смислу Закона о привредним преступима, без обзира како су формулисане у појединим уредбама донетим на основу закона. Из образложења: Међутим, првостепени суд је прешироко - непрецизно одредио заштитне мере, због чега их је у диспозитиву ове одлуке ваљало прецизирати како не би дошло до погрешног закључка да је окр. правном лицу изречена заштитна мера забране обављања делатности или, пак, одговорном лицу заштитна мера забране вршења послова. Ово због тога што се према одредби члана 31 Закона о привредним преступима правном лицу може изрећи само заштитна мера забране бављења одређеном привредном делатношћу, а одговорном лицу забрана да врши одређене дужности, што је прецизирањем изречених заштитних мера, у конкретном случају, и учињено без потребе преиначавања пресуде првостепеног суда у том делу, с обзиром да су ове мере и у првостепеној пресуди у другом делу, у ствари, правилно изречене. (Из пресуде Вишег привредног суда у Београду, Пкж. 705/93 од 18. децембра 1993. године). Извор: [http://www.propisionline.com/Practice/Decision/6447\(20.5.2018.\)](http://www.propisionline.com/Practice/Decision/6447(20.5.2018.))

32 Вид. чл. 29 Закона о привредним преступима.

33 Чл. 34 ст. 1 Закона о привредним преступима.

34 Чл. 34 ст. 2 Закона о привредним преступима.

35 Чл. 34 ст. 3 Закона о привредним преступима.

Кривичним закоником. Као што смо видели, мера безбедности забрана обављања одређених регистрованих делатности или послова која је прописана Законом о одговорности правних лица за кривична дела може да траје од једне до три године те се долази до решења да је прописана строжа санкција Законом о привредним преступима, иако су привредни преступи блажа казнена дела. Иако делује парадоксално, ако се посматра на само трајање мере, за учиниоца „казненог дела” је повољније да се против њега покрене кривични поступак, него поступак за привредни преступ. Ово је само још једна чињеница да законодавац треба озбиљније да се посвети уређењу привредних преступа.

Забрана одговорном лицу да врши одређене дужности

Одговорним лицем, у смислу Закона о привредним преступима, сматра се лице коме је поверен одређен круг послова у области привредног или финансијског пословања у правном лицу, односно, у органу друштвено-политичке заједнице, другом државном органу или месној заједници.³⁶ Законом о привредним преступима на првом месту се прописује у чему може да се састоји мера. Забрана одговорном лицу да врши одређене дужности састоји се у забрани одговорном лицу да врши дужност коју је вршило у време извршења привредног преступа, одређену руководећу дужност у погледу привредног или финансијског пословања, одређену врсту послова или свих или неких дужности везаних за располагање, коришћење, управљање или руковање друштвеним средствима или за чување тих средстава.³⁷ Законом се прописују услови под којима се мера изриче. Ако прописом којим се одређује привредни преступ није друкчије предвиђено, меру суд ће изрећи ако је одговорно лице злоупотребило вршење дужности ради извршења привредног преступа или ако се оправдано може сматрати да би његово даље вршење такве дужности било опасно.³⁸ Заштитну меру суд може изрећи и кад је одговорно лице раније више пута било осуђивано за привредне преступе или сродна кривична дела.³⁹ Ова мера може се изрећи за време од шест месеци до десет година, рачунајући од дана правноснажности пресуде.⁴⁰

ЗАКЉУЧАК

Иако се сматра да су казне, посебно казна затвора, најстроже казнене санкције, то у појединим случајевима не мора бити тачно. Управо мере безбедности, односно, заштитне мере које су биле предмет овог рада могу

36 Чл. 8 Закона о привредним преступима.

37 Чл. 35 ст. 1 Закона о привредним преступима.

38 Чл. 35 ст. 2 Закона о привредним преступима.

39 Чл. 35 ст. 3 Закона о привредним преступима.

40 Чл. 35 ст. 4 Закона о привредним преступима.

бити строже по учиниоца казненог дела од изречене казне. За свако казнено дело постоји и могућност изрицања мере која се огледа у забрани обављања одређених делатности. Приликом изрицања ових мера, потребно је да се заиста у казненом поступку утврди истина да постоји опасност од даљег бављања одређених делатности, јер последице мера су строге. Када је реч о физичком лицу, њему под одређеним условима због изречене мере може престати и радни однос. Када је реч о правним лицима, „економски губици” могу бити веома високи, а што све зависи од економске моћи правног лица. Осим правног лица, посебно је питање и шта се дешава са запосленима у правном лицу којем је изречена заштитна мера. Један од важнијих закључака до којег се може доћи огледа се у томе да се за блаже казнено дело може изрећи строжа санкција. Мислимо на заштитну меру која се може изрећи правном лицу, а која може да траје десет година, док се у кривичном поступку правном лицу може изрећи мера која може да траје до три године.

ЛИТЕРАТУРА

- Vuletić, I. (2017). Sigurnosna mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti u hrvatskom kaznenom pravu. *Pravni vjesnik, бр. (33), 29 – 47.*
- Делић Н., Бајовић В. (2018). *Приручник за прекршајно право*. Београд: Службени гласник.
- Игњатовић А. (2010). Кривична одговорност правних лица. *Зборник радова – Злајиборски дани права – времена у правном систему*. Преузето: 20. 5. 2018. <http://www.propisonline.com/Explanations/Explanation/554>
- Милић И. (2017). Да ли је кривично дело увек најтеже казнено дело? (II део), *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, 3, 405 – 415.*
- Милић И. (2018). Правне последице осуде за привредни преступ. *XIV Мајско савешовање – савремени правни промени и услуге (1057 – 1067)*. Крагујевац: Правни факултет Универзитета у Крагујевцу.
- Ђоровић Е., Милић И. (2016). Шта даље са привредним преступима и актуелним Законом о привредним преступима? *XII Мајско савешовање – услуге и служна правила (957 – 971)*. Крагујевац: Правни факултет Универзитета у Крагујевцу.

*

Закон о одговорности правних лица за кривична дела, *Службени гласник РС*, бр. 97/2008.

44

Закон о прекршајима, *Службени гласник РС*, бр. 65/2013, 13/2016, 98/2016.

Закон о привредним преступима, *Службени лист СФРЈ*, бр. 4/77, 36/77, 14/85, 74/87, 57/89, 3/90, *Службени лист СРЈ*, бр. 27/92, 24/94, 28/96, 64/2001, *Службени гласник РС*, бр. 101/2005.

Кривични законик, *Службени гласник РС*, бр. 85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016.

*

(Билтен судске праксе Врховног суда Србије). (2008). *Правно схваћање Одељења за управне спорове Врховног суда Србије од 16. 5. 1994. године, бр. 4/2008.* Преузето 20. 5. 2018. <http://www.propisionline.com/Practice/Decision/7709>

(Пресуда Вишег прекршајног суда у Београду, Одељење у Новом Саду, III-302) (2013). *Прж. број 6292/13 од 25. 4. 2013.* Преузето 20. 5. 2018. <http://www.propisionline.com/Practice/Decision/45644>

(Пресуда Вишег привредног суда у Београду). (1993). *Пкж. 705/93 од 18. децембра 1993. године.* Преузето: 20. 5. 2018. <http://www.propisionline.com/Practice/Decision/6447>.

(Билтен Окружног суда у Београду, бр. 64/2005.) (2005). *Пресуда Врховног суда Србије Кж. 1297/03 од 24. априла 2004. и пресуда Окружног суда у Београду К. 405/02 од 28. новембра 2002. године.* Преузето 20. 5. 2018. <http://www.propisionline.com/Practice/Decision/22855>

(Билтен Вишег суда у Новом Саду, број 3/2012). (2012). *Решење Апелационог суда у Новом Саду посл. бр. Кж. И 2420/11 од 08.12.2011. којом је укинућа пресуда Вишег суда у Новом Саду посл. бр. К. 572/10 од 24.03.2011. године.* Преузето 20. 5. 2018. <http://www.propisionline.com/Practice/Decision/37472>

Рад примљен: 16. 01. 2020.

Рад прихваћен: 28. 12. 2020.